

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/66/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318204588
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holíč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2318204588.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Martin Holíč a sudkýň: Mgr. Renáta Gavalcová a JUDr. Bibiána Ťažiarová, v právnej veci žalobcu: K. Y., nar. X.X.XXXX, bytom F., Y. XXXX/XXXX, zastúpená JUDr. Vladimírom Sidorom, advokátom so sídlom Hlohovec, ul. Železničná 4/A, proti žalovanému: Pohotovosť s.r.o., so sídlom Bratislava - Staré Mesto, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpený: JUDr. Katarína Hegedúšová advokátka so sídlom Majerníkova 3/A, Bratislava, o zaplatenie 674,40 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 8Csp/99/2018-85 zo dňa 25.10.2018, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalobca má voči žalovanej **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 674,40 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo výroku II. rozhodol, že žalobca má voči žalovanému právo na náhradu trov konania vo výške 100%, ktoré budú vyčíslené osobitným uznesením súdom prvej inštancie.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 9 ods. 1 až 19, § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, s poukazom aj na procesné ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku.

3. Vecne argumentoval tým, že Zmluvu medzi sporovými stranami, ktorú pre žalobkyňu pripravil žalovaný neobsahuje predpoklady, ktoré boli pre výpočet RPMN použité. Ide o obligatórnu náležitosť, ktorej absencia spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Význam tejto náležitosti spočíva v tom, aby si spotrebiteľ a aj súd mohli overiť správnosť žalovaným deklarovaného výpočtu. Krajský súd v Trnave vo svojom rozhodnutí z 25.6.2018 sp. zn. 23 Co 259/2017 uviedol: „Rovnako bolo povinnosťou veriteľa uviesť v zmluve aj náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. j. zák. č. 129/2010 Z.z. t.j. všetky predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov. Podľa názvu odvolacieho súdu bolo tomu tak preto, aby v prípade sporu bolo možné prepočítať (skontrolovať) ako žalobca k výške RPMN dospel.“ Žalovaný nepreukázal, že by žalobca obdržal samostatnú listinu, ktorá mala obsahovať výpočet RPMN. Takúto listinu ani v priebehu sporu žalovaný nepredložil. Podľa Uznesenia súdneho dvora (ôsmu komora zo dňa 16.11.2010) vo veci C - 76/2010 vo veci Pohotovosť s.r.o. proti Ivete Korčovskej podľa bodu 69, zmluva o úvere musí byť uzavretá písomne a že musí obsahovať údaj o RPMN ako aj uvedenie podmienok za ktorých môže byť táto miera zmenená. Článok 1a tejto smernice stanovuje metódu výpočtu RPMN a vo svojom odseku 4 písm. a) spresňuje, že sa vypočíta v dobe uzatvárania zmluvy. Podľa bodu 70 uvedeného rozhodnutia informácia spotrebiteľa o celkových nákladoch úveru vo forme

miery vypočítanej podľa jednotného matematického vzorca má preto podstatný význam. Táto informácia musí byť podľa článku 7 smernice 87/105 oznámená už v štádiu inzercie, aby spotrebiteľovi pomohla porovnať si úvery s inými subjektmi. Tiež to umožňuje posúdiť spotrebiteľovi rozsah záväzku. Podľa bodu 77 rozhodnutia RPMN má byť uvedená jasne a zrozumiteľne v zmysle článku 4 smernice 93/13. Ak tomu tak nie je má súd možnosť vzhľadom na všetky okolnosti týkajúce sa uzavretia zmluvy posúdiť, či nejde o nekalú povahu v zmysle článkov 3 a 4 smernice 93/13. Ročná percentuálna miera nákladov obsahuje okrem samotného ročného úroku aj takzvaný úrok z úrokov. Tento pojem predstavuje aj ďalšie poplatky, ktoré musí klient zaplatiť, keď si chce požičať od bankovej alebo nebankovej inštitúcie. RPMN konkrétne obsahuje výšku úrokovej sadzby určenú v percentách, poplatky, ktoré sú spojené s úverom alebo pôžičkou. Jedná sa zvyčajne o poplatok za poskytnutie úveru, poplatkov za sprostredkovanie, administratívny poplatok.

4. Poplatok za expresné spracovanie úveru vo výške 168 Eur bolo nutné zahrnúť do výpočtu RPMN. Nejednalo sa o službu danú spotrebiteľovi na výber. Prípadné stanovisko NBS o tom, že tento poplatok sa nezapočítava do RPMN súd nepozná a keby sa existovalo tak nie je pre súd záväzný. Nejedná sa o orgán, ktorý je oprávnený rozhodovať súkromnoprávne spory a určovať podmienky v spotrebiteľských zmluvách za neprijateľné. Poplatok za expresné spracovanie úveru neslúži záujmom spotrebiteľa, ale veriteľ prostredníctvom neho navyšuje svoju odplatu. Je neprijateľné, aby poplatok za spracovanie formulárovej zmluvy, ktorú má veriteľ vopred pripravenú a ktorú používa v iných prípadoch predstavoval sumu vo výške 168 Eur. V podstate veriteľ tieto finančné prostriedky zinkasoval za vyplnenie osobných údajov žalobcu do zmluvy a parametrov úveru. Vypočítaná skutočná RPMN je vo výške 75,13 % a ako odplata pri spotrebiteľských úveroch prevyšuje najvyššiu prípustnú mieru odplaty určenú nariadením vlády, ktorá v čase podpisu zmluvy predstavovala 32,48% viac ako dvojnásobne. Výšku úrokovej sadzby dohodnutá v zmluve vo výške 32,60 % odporuje dobrým mravom, nakoľko viac ako dvojnásobne prevyšuje priemerné úrokové miery bánk alebo pobočiek zahraničných bánk za podobné typy úverov. Dojednanie úrokov v neprimeranej výške je v rozpore s dobrými mravmi. Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úrokov pri peňažnej pôžičke treba prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval, ako aj porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov (1 Cdo 57/2005 NS SR; ZSP č. 35/2010). Podľa rozsudku NS ČR 21 Cdo 1484/2004 nemôžu byť žiadne pochybnosti o tom, že neprimerane vysoké úroky dohodnuté pri peňažnej pôžičke sú všeobecne považované za odporujúce všeobecne uznávaným pravidlám správania sa a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a že teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Dohoda ktorou boli pri peňažnej pôžičke dohodnuté neprimerane vysoké úroky, je neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka). Neprimeraná a teda odporujúca dobrým mravom je len taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe ich dohodnutia obvyklú. Iba konkrétne zistenia, či a koľkonásobne prevyšuje dohodnutá výška úrokov hornú hranicu obvyklej úrokovej miery pri úveroch poskytovaných bankami, dovoľuje urobiť záver, či výška úrokov presahuje obvyklú úrokovú mieru podstatným spôsobom. Až stav, keď to tak je, odôvodňuje záver, že ide o dojednanie, ktoré je neplatné pre rozpor s dobrými mravmi. (viď 33 Odo 236/2005 NS ČR). Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Vzhľadom na vyššie uvedené vzniklo žalovanému bezdôvodné obohatenie, ktoré činí rozdiel medzi tým čo žalobkyňa zaplatila a tým, čo jej žalovaný poskytol a preto súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 674,40 Eur. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 a § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku.

5. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný s poukazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f) a h) Civilného sporového poriadku, navrhujúc jeho zrušenie a vrátenie súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, uplatniac si náhradu trov konania. Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že žalobca so žalovaným uzatvorili dňa 02.11.2016 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 220800012, ktorou veriteľ poskytol dlžníkovi úver vo výške 2.000,-- EUR, ktorú sa dlžník zaviazal vrátiť spolu s úrokom a poplatkom za expresné spracovanie úveru, spolu vo výške 674,40 EUR (ďalej len „zmluva“ alebo aj „zmluva o úvere“). Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) považuje zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov v prípade, ak dôjde k naplneniu dôvodov, ustanovených v § 11 ods. 1. Nakoľko nedošlo k naplneniu dôvodov, nemožno zmluvu o spotrebiteľskom úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Žalobca nesie dôkazné bremeno a jeho úlohou je preukázať v čom spočíva nesprávne uvádzanie RPMN, nakoľko RPMN neabsentuje a je vypočítaná v zmysle platných právnych

predpisov, a teda bol by to jediný dôvod, prečo by bolo možné vyhlásiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov. Výška RPMN je vypočítaná v zmysle prílohy č. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy s uvedenými vstupnými údajmi, ktoré sú uvedené na zmluve. Dlžník bol dostatočne informovaný o výške RPMN. Údaj RPMN je uvedený jednak na prednej strane zmluvy a zároveň na samostatnej listine, s ktorou bol žalobca oboznámený a ktorá mu bola spolu so zmluvou o spotrebiteľskom úvere odovzdaná. Žalobca má ďalej za to, že si splnil svoje informačné povinnosti k predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere, nakoľko žalobca potvrdil prevzatie formuláru o Štandardných európskych informáciách o spotrebiteľskom úvere ako aj informácie o RPMN a s tlačivom sa riadne oboznámil. Priemerná výška RPMN v zmluve o úvere je vo výške 25,55 %, pričom na základe nariadenia odplata nesmie prevýšiť dvojnásobok hodnoty RPMN, čo v danom prípade je 51,10 % pričom RPMN dohodnutá v zmluve bola vo výške 37,95 % a teda neprekročil zákonom stanovený limit.

6. Žalovaný ďalej uvádza čo sa týka odplaty, že podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis. Vykonávacím predpisom je Nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Podľa § 1a ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety. Podľa § 1 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie“) odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve. Nariadenie definuje odplatu ako úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytovaní peňažných prostriedkov.

7. V zmluve o úvere žalobca berie na vedomie, že výška RPMN v predmetnej zmluve sa vypočítava v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a je vo výške 37,95 % a expresný poplatok vo výške 168 Eur, teda celkovo zaplatiť 674,40 Eur. V zmluve o úvere spotrebiteľ zobral na vedomie, že výška priemernej hodnoty ročnej RPMN na poskytnutý spotrebiteľský úver platnej ku dňu podpísania tejto zmluvy o úvere je vo výške 25,55 %. Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že výška odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov je v súlade s nariadením a neprevýšila dvojnásobok priemerných hodnôt RPMN ako aj uvedenie priemernej ročnej RPMN. Žalovaný má za to, že odplata za poskytnutý úver ktorý je tvorený zmluvným úrokom 32,60 % neprevyšuje zákonom požadovanú maximálnu výšku odplaty. Žalobca v prípade, že po podpise zmluvy o spotrebiteľskom úvere nadobudol pocit, že podpísal nevýhodnú zmluvu alebo že odplata, úrok či ročná percentuálna miera nákladov je vysoká, mal právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené právo žalobca nevyužil, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasil s obsahom zmluvy o úvere a so všetkými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru. K poplatku za expresné spracovanie úveru žalovaný uvádza, že Národná banka Slovenska na svojom webovom sídle zverejnila zoznam poplatkov, ktoré sa do výpočtu RPMN nezahŕňajú. Medzi tieto poplatky boli zahrnuté poplatky za zmenu zmluvných podmienok na žiadosť klienta, poplatky za nedočerpanie poskytnutého úveru, poplatky za navýšenie úveru, poplatky za expresné spracovanie úveru, poplatky za prevod peňažných prostriedkov súvisiacich so splácaním úveru, poplatky za nepovinné poistenie k úveru, poplatky a sankcie v prípade neplatenia alebo omeškania úveru, notárske poplatky, ktoré vzniknú veriteľovi a z toho dôvodu poplatok za expresné spracovanie úveru neprestavuje odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť je RPMN uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere správna, nakoľko sa poplatok za expresné spracovanie úveru do výpočtu RPMN nezahŕňa. Na určenie zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. nie

je naplnený žiaden predpoklad uvedený žalobcom, pretože odplata teda celková RPMN je uvedená je vypočítaná správne, odplata neprevýšila zákonné maximum a to dvojnásobok priemernej RPMN, ktorá je v zmluve rovnako uvedená vo výške 25,55 %. Na základe uvedeného, predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje všetky obligatórne náležitosti v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. Žalovaný je toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva o úvere nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. V zmysle uvedeného popiera, že by na jeho strane došlo ku vzniku bezdôvodného obohatenia.

8. Žalobca odvolanie nepodal, v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného poukázal na to, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny, dostatočne odôvodnený, sledujúci prevládajúcu názorovú líniu všeobecných súdov Slovenskej republiky. Žalovaný vo svojom odvolaní poukazuje na totožné dôvody, ktoré už súd prvej inštancie v konaní neakceptoval, pričom svoje závery náležite odôvodnil aj s poukazom na rozhodovacia prax súdov SR. Žalobca v konaní preukázal, že RPMN v zmluve nie je uvedená správne, a to s poukazom na internetové RPMN kalkulačky, ktoré sú bežne súdnou praxou akceptovateľné. Napriek zistenému skutkovému stavu, že žalovaný nepreukázal, že by žalobca obdržal samostatnú listinu, ktorá by mala obsahovať výpočet RPMN a takáto nebola ani v priebehu konania pred súdom prvej inštancie predložená, žalovaný opakovane a bezvýznamne tvrdí, že si splnil svoje informačné povinnosti a s touto listinou žalobca oboznámený bol. V konečnom dôsledku aj súd prvej inštancie zistil, že výsledná RPMN je až vo výške 75,13%, čo je údaj dvojnásobne vyšší než ten, ktorý žalovaný uviedol v zmluve (37,95%). Skutočná výška RPMN ako odplata tak prevyšuje najvyššiu prípustnú mieru odplaty stanovenú nariadením vlády (32,48%). Odhliadnuc od tejto skutočnosti, aj samotná RPMN formálne uvedená v zmluve tento zákonný strop prekračuje, preto je potrebné zmluvu považovať v časti odplaty za neplatnú pre rozpor so zákonom. Žalovaný opakovane v rozpore so zákonom posudzuje zákonný strop odplaty s priemernou RPMN nebankových subjektov, hoci nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z. tento postup určuje pomerne jednoznačne. Podľa ustanovenia § 1a ods. 1 nariadenia vlády, ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety. Podľa ustanovenia § 1 ods. 4 nariadenia vlády, na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy. Na účely stanovenia najvyššej prípustnej odplaty je teda relevantné porovnávať odplatu (RPMN) s priemernou RPMN bánk a pobočiek zahraničných bánk, čo v čase uzatvorenia zmluvy bolo 16,24%, teda dvojnásobok činil 32,48%. Žalovaný napriek tomu, že sám cituje ustanovenia nariadenia vlády, ktoré definujú odplatu (RPMN), poukazuje na výšku RPMN uvedenú v zmluve (37,95%) v rozpore s logickým uvažovaním tvrdí, že najvyššia prípustná odplata nie je prekročená, hoci toto tvrdenie vyznieva paradoxne už len pri samotnom optickom skúmaní zmluvy. Okrem toho, že bol prekročený zákonný strop odplaty, súd prvej inštancie bezúročnosť úveru správne vyslovil aj z toho dôvodu, že zmluva neobsahuje náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z. z. účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. Uvedenie predpokladov použitých na výpočet RPMN má rovnaký význam ako uvedenie samotnej RPMN. Na základe týchto údajov vie spotrebiteľ (prípadne aj súd v rámci konania) overiť, či veriteľom vypočítaná RPMN je správna. Význam tejto náležitosti teda spočíva v tom, aby si spotrebiteľ a aj súd mohli overiť správnosť žalovaným deklarovaného výpočtu. K rovnakému záveru dospel aj Krajský súd Trnava vo veci 23Co/259/2017, na ktorý poukázal aj súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie považuje úver za bezúročný a bez poplatkov aj z toho dôvodu, že v zmluve absentuje dojednanie o úrokovej sadzbe. V zmluve sa síce uvádza, že úroková sadzba je vo výške 32,60%, avšak táto je absolútne neplatná pre rozpor s dobrými mravmi, preto sa na zmluvu hľadí tak, ako by v nej úroková sadzba uvedená nebola. Dojednaná úroková sadzba niekoľkonásobne prevyšuje priemerné úrokové miery bánk a pobočiek zahraničných bánk za podobné typy úverov. Úrok

z úveru vo výške odporujúcej dobrým mravom, s ktorým zákon spája absolútnu neplatnosť, nemožno obhajovať ani princípom zmluvnej slobody. Za správne nemožno považovať porovnávanie ceny úveru s inými nebankovými spoločnosťami, hoci sú tiež súčasťou finančného trhu, ktoré ich často stanovujú v spoločensky nežiaducom rozsahu. Krajský súd Banská Bystrica považoval za neprijateľné úroky a teda v rozpore s dobrými mravmi také, ktoré boli vo výške 32% (16Co/404/2017). Okresný súd Banská Bystrica za rozpor s dobrými mravmi považoval už aj úrok vo výške 31,509733% (13C/96/2015). K poplatku za expresné spracovanie žalovaný uvádza, že sa nezahŕňa do výpočtu RPMN, pričom jeho závery zdôvodňuje iba poukazom na zoznam poplatkov vedený NBS, ktorý predmetný poplatok za expresné spracovanie úveru do RPMN údajne nezahŕňa. Zároveň zákon č. 129/2010 Z. z. jasne určuje, že do celkových nákladov (ktorých ročné percentuálne vyjadrenie predstavuje RPMN) sa započítavajú úroky, provízie, dane a poplatky akéhokoľvek druhu. O takomto zozname žalobca ani súd prvej inštancie nemajú vedomosť, a aj keby existoval, NBS nie je orgánom, ktorý by mohol rozhodovať súkromnoprávne spory (napr. neprijateľnosť podmienky, vydanie bezdôvodného obohatenia z neprijateľnej podmienky) a pre súd takýto zoznam ani vyjadrenie NBS nie sú záväzné. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Žalovaný v priebehu konania tiež nespochybnil, že poplatok je už súčasťou formulárovej zmluvy, ktorú žalovaný používal v tisícoch prípadoch. Povedané inými slovami, poplatok bol do zmluvy už vopred vpísaný, rovnako jeho výška, teda spotrebiteľ nemohol túto časť zmluvy ovplyvniť. Žalovaný nepredložil v konaní napr. žiadosť spotrebiteľa, že by o tento poplatok mal záujem. Poplatok za expresné spracovanie tiež podľa názoru žalobcu slúži na optické znižovanie úrokovej sadzby, nakoľko jeho zavedením navádza zdanie, že zmluva má nižší úrok a okrem toho obsahuje pre spotrebiteľa aj pre neho výhodné „služby“.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (aktuálne § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f, h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné a sú splnené podmienky na potvrdenie rozsudku.

10. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalovanej je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a právne správne posúdil nárok žalobkyne v časti vyhovenia žalobe.

11. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou uplatnených nárokov, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatnených nárokov, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci v časti vyhovenia žalobe.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 2.11.2016 uzatvoril žalobca so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 220800012. Žalobca v predmetnej zmluve vystupuje ako spotrebiteľ, ktorý je dlžníkom a žalovaný je veriteľom a koná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Na základe uvedenej zmluvy žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 2000 Eur pri úrokovej sadzbe 32,60 %. RPMN činí 37,95%. Celková čiastka splatná dlžníkom predstavovala sumu 2674,40 Eur. Žalovaná strana sa zaviazala úver splatiť v 12 - mesačných splátkach, keď prvé štyri splátky sú vo výške 16 mesačne a ďalšie splátky sú vo výške 333,80 Eur mesačne. V zmluve bolo uvedené, že úrok spojený so spotrebiteľským úverom je vo výške 506,40 Eur a poplatok za expresné vypracovanie úveru je vo výške 168 Eur. V zmluve je uvedené, že spotrebiteľ berie na vedomie, že výška ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) sa vypočítala v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa

vzorov uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a je vo výške 37,95 %. Dňa 2.10.2017 uzavreli strany sporu Dohodu o započítaní pohľadávok zo zmlúv a úvere. Jednalo sa o pohľadávky žalovaného voči žalobcovi vo výške 2670,40 Eur z titulu nedoplatku na zmluvu č. 220800012 a pohľadávky žalobcu voči žalovanému vo výške 2700 Eur, ktorá predstavovala istinu nového úveru č. 209200220 zo dňa 2.10.2017.

13. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že predmetný úver bol spotrebiteľovi poskytnutý dodávateľom a teda spotrebiteľ legitímne očakával, že dodávateľ bude pri poskytovaní úveru postupovať voči nemu s odbornou starostlivosťou tak, ako mu to ukladá zákon. Spotrebiteľ v zásade uzatvára úverovú zmluvu s dôverou v pravdivosť a hodnovernosť údajov, ktoré dodávateľ pripraví v písomnej podobe a predloží spotrebiteľovi na podpis. V tomto smere legitímne očakávania spotrebiteľa neboli naplnené. Dodávateľ ako odborník musel vedieť o obsahových náležitostiach úverovej zmluvy v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý vyžaduje, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňala prísne obsahové náležitosti. Cieľom tejto právnej úpravy je ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu zo spotrebiteľského úveru.

14. Súd prvej inštancie správne zistil, že výsledná RPMN je až vo výške 75,13%, čo je údaj dvojnásobne vyšší než ten, ktorý žalovaný uviedol v zmluve (37,95%). Skutočná výška RPMN ako odplata tak prevyšuje najvyššiu prípustnú mieru odplaty stanovenú nariadením vlády (32,48%). Odhliadnuc od tejto skutočnosti, aj samotná RPMN formálne uvedená v zmluve tento zákonný strop prekračuje, preto je potrebné zmluvu považovať v časti odplaty za neplatnú pre rozpor so zákonom. Žalovaný opakovane v rozpore so zákonom posudzuje zákonný strop odplaty s priemernou RPMN nebankových subjektov, hoci nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z. tento postup určuje pomerne jednoznačne. Podľa ustanovenia § 1a ods. 1 nariadenia vlády, ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety. Podľa ustanovenia § 1 ods. 4 nariadenia vlády, na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, naposledy v čase predchádzajúcim uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.

15. Na účely stanovenia najvyššej prípustnej odplaty je teda relevantné porovnávať odplatu (RPMN) s priemernou RPMN bánk a pobočiek zahraničných bánk, čo v čase uzatvorenia zmluvy bolo 16,24%, teda dvojnásobok činil 32,48%. Žalovaný napriek tomu, že sám cituje ustanovenia nariadenia vlády, ktoré definujú odplatu (RPMN), poukazuje na výšku RPMN uvedenú v zmluve (37,95%) v rozpore s logickým uvažovaním tvrdí, že najvyššia prípustná odplata nie je prekročená.

16. Okrem toho, že bol prekročený zákonný strop odplaty, súd prvej inštancie bezúročnosť úveru správne vyslovil aj z toho dôvodu, že zmluva neobsahuje náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z. z. účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. Uvedenie predpokladov použitých na výpočet RPMN má rovnaký význam ako uvedenie samotnej RPMN. Na základe týchto údajov vie spotrebiteľ (prípadne aj súd v rámci konania) overiť, či veriteľom vypočítaná RPMN je správna. Význam tejto náležitosti teda spočíva v tom, aby si spotrebiteľ a aj súd mohli overiť správnosť žalovaným deklarovaneho výpočtu. K rovnakému záveru dospel aj Krajský súd Trnava vo veci 23Co/259/2017, na ktorý poukázal aj súd prvej inštancie.

17. Pokiaľ ide o poplatok za expresné spracovanie, nie je správna argumentácia žalovaného, že sa nezahŕňa do výpočtu RPMN, pričom jeho závery zdôvodňuje iba poukazom na zoznam poplatkov vedený NBS, ktorý predmetný poplatok za expresné spracovanie úveru do RPMN údajne nezahŕňa. Zákon č. 129/2010 Z. z. jasne určuje, že do celkových nákladov (ktorých ročné percentuálne vyjadrenie predstavuje RPMN) sa započítavajú úroky, provízie, dane a poplatky akéhokoľvek druhu. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória

skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Žalovaný v priebehu konania tiež nespochybnil, že poplatok je už súčasťou formulárovej zmluvy, ktorú žalovaný používal v tisícoch prípadoch. Poplatok bol do zmluvy už vopred vpísaný, rovnako jeho výška, teda spotrebiteľ nemohol túto časť zmluvy ovplyvniť. Žalovaný nepredložil v konaní napr. žiadosť spotrebiteľa, že by o tento poplatok mal záujem. Poplatok za expresné spracovanie zhodne s argumentáciou žalobcu slúži na optické znížovanie úrokovej sadzby, nakoľko jeho zavedením navádza zdanie, že zmluva má nižší úrok a okrem toho obsahuje pre spotrebiteľa aj pre neho výhodné „služby“. Poplatok za expresné spracovanie úveru vo výške 168,- Eur preto bolo nutné zahrnúť do výpočtu RPMN. Nejednalo sa o službu danú spotrebiteľovi na výber.

18. Odvolací súd preskúmaním predmetnej úverovej zmluvy dospel k záveru, že úver, ktorý žalovaný poskytol žalobkyni a ktorý on čerpala, je bezúročný a bez poplatkov, keď v úverovej zmluve absentuje údaj podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

19. Keďže bolo preukázané, že žalobkyňa plnila žalovanej aj nad rozsah istiny čerpaného úveru, sú tieto peňažné prostriedky bezdôvodným obohatením, ktoré žalovaná získala na úkor žalobkyne plnením bez právneho dôvodu (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a preto ich musí vydať (§ 456 Občianskeho zákonníka). Výšku bezdôvodného obohatenia žalovaná nerozporovala osobitnou odvolacou argumentáciou.

20. Odvolací súd riadiac sa uvádzaným, preto rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej a aj v časti o náhrade trov konania, ktorý nebol osobitne napadnutý odvolacími dôvodmi, podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti v celom rozsahu potvrdil.

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že v odvolacom konaní úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne opäť súd prvej inštancie samostatným uznesením podľa ustanovenia § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku po právoplatnom skončení veci.

22. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).